

Section II Dalis

SA

Sėvynė

Moterų
ir Vaikų
Laikraštis

No. 39

New York, Rugsėjo-Sept. 28, 1917

Vol. IX

MOTINOS

Apdrauskite Savo Vaikus

NĖRA reikalo pri-
rašinėti vaikus prie
svetimtautiškų Insu-
rance kompanijų,
— galite apdrausti
Susivienijime Lietu-
vių Amerikoje. Ap-
drausdami savo vai-
kus S.L.A., mokėsit
mažiau, o atsitikime
nelaimės gausit dau-
giau. Kompanijų a-
gentams mokėdamos
po 10c. savaitėje iš-
mokate per metus
\$5.20; atsitikime ne-
laimės gaunate \$25.
Į S.L.A. mokėsit po
50c. į 3 mėnesius —
per metus išmokėsit
\$2.00, o nelaiminga-
me atsitikime gau-
nat nuo \$25 iki \$100
apsaugos.

NIEKAD nieks ne-
barškina į duris,
kaip daro tokie a-
gentai, rinkdami kas
savaitė dešimtukus:
Susivienijime Lietu-
vių Amerikoje apmo-
kate kartą į tris mė-
nesius arba ir už vi-
sus metus iškalno.
Reikalus atliekat sa-
vo prigimtoje kalbo-
je, o kuopų viršinin-
kai suteikia jums
nariams viso-
kiariopą naudą.

ISTATAI

PRIĖMIMUI VAIKŲ PRIE Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

1. Visi lietuvių, abiejų lyčių vaikai, sveiki ant kuno ir proto, nuo 1 iki 18 metų amž., gali pri-
gulėti prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.
2. Vaikai nuo 1 iki 5 m. amž. moka \$2.00 per
metus, arba 50c. kas 3 mėnesiai, t. y.: sausio,
balandžio, liepos ir spalio mėn. Šio skyriaus
vaikai gauna pomirtinės \$25.00.
3. Vaikai nuo 5 iki 10 m. moka \$2.25 per me-
tus, — pirmą bertainį metų 75c., o kitus tris
bertainius po 50c. Pomirtinės gauna \$50.00. —
Vaikams, nuo 10 iki 18 m. amž. mokant po \$2.25
per metus, bus išmokama \$100.00 pomirtinės.
4. Vaikai nuo 1 iki 5 m. amž. moka įstojimo
25c. Įstojimą ir už 1-mą bertainį moka sykiu,
t. y. 75c.; nuo 5 iki 18 m. moka įstojimo 25c.,
50c. bertaininės ir 25c. reikalams, arba viso \$1.00.
5. Visų trijų skyrių vaikai tik išbūvę 30 dienų
Susivienijime gali gauti pomirtinę. Prigulėjimas
vaiko prie S.L.A. skaitosi nuo tada, kada jo įsto-
jimo piningai priimti į Centrą.
6. Vaikai, prisirašę prie S.L.A., gaus iš Centro
paliudijimus, ant kurių bus įrašyta vardas, pa-
vardė ir laikas įsirašymo į S.L.A.
7. Vaikai skolingi už vieną bertainį tampa su-
spenduoti, skolingi už du — liekasi išbraukti.
8. Vaikui mirus, pomirtinę gauna tėvai; nesant
tėvų — giminės, nesant giminė — urėdiškai pri-
pažinti vaikų globėjai. Pomirtinę išmokama pri-
stačius paliudijimą, ant kurio turi būti pasirašę
daktaras ir graborius.
9. Vaikai yra paliuosuojami nuo mokėjimo tau-
tiškų centų ir kitokių „ekstra“ mokesčių. Paliuo-
suoti taipgi nuo mokesčių siuntimui delegatų.
10. Vaikai neturi tiesos prie rinkimo delegatų
ir patis negali būti siunčiami kaip delegatai.
11. Vaikai turi būti įrašomi kuopų susirinki-
muose. Kuopų viršininkai ir abelnai visi sąna-
riai turi tēmyti, kad nebutų įrašoma vaikai ne-
sveiki. Abejojant apie vaiko sveikatą, turi būti
pareikalauta daktaro paliudijimas, už kurį apmo-
ka tėvai arba įrašą vaikus ypatos.
12. Vaikai nedoro pasielgimo, neklausantys tė-
vų, negali būti priimami prie S.L.A.
13. Vaikus prirašantieji turi paduoti teisingai
vaiko metus; neteisingai paduoti metai, jei bus
susekta, vaikas taps iš S.L.A. prašalintas be su-
grąžinimo įmokėtų piningų. Abejojant apie vai-
ko metus, tėvai turi pristatyti gimimo metrikus.

VAIKAI priimami į
S.L.A. nuo 1 iki
18 metų amž.; pas-
kui, be jokio įsirašy-
mo ir be daktaro eg-
zaminacijos pereina
į suaugusių skyrių.
Po prisirašymo, kaip
parodo įstatuose, už
30 dienų vaikai tam-
pa pilnais nariais ir,
atsitikus mirčiai, iš-
mokama pilną įsta-
tuose parodytą po-
mirtinę be atidėlio-
jimo. Vaikai priima-
ma be daktaro pa-
liudijimo — užten-
ka, kad du S.L.A.
nariai patvirtina vai-
ko sveikatą kuopos
susirinkime. Kuopos
randasi kiekviename
mieste.

SKAITYDAMOS ši
laikraštį, pratinkit
taipgi ir savo vaike-
lius prie skaitymo:
jiems yra pavestas
Vaikų Skyrius. Me-
dį galima lenkti pa-
kol jaunas, taip ir
vaikelius galima pri-
pratinti skaityti iš
mažens, taipgi supa-
žindinti juos su taja
Draugija, kuri rupi-
nasi ir teikia savo
reikalingas in-
formacijas.

Reikalaudami platesnių informacijų, kreipkitės prie vietinės kuopos valdybos arba į Centro Sekretorių šiuo adresu:

A. B. Strimaitis

307 West 30th Street
NEW YORK CITY

DIDŽIAUSIS ŠEIMYNOS PRIEŠAS — GIRTUOKLYSTĖ

— Rašo TAMSIOJI NAKTIS —

Didžiausias nelaimės šeimynoms atneša *girtuoklystė*, — apie tai, rodos, ir nereikėtų daug kalbėti. Bet žinojimo, jog girtuoklystė yra mūsų priešu ir nelaimių priežastimi, dar neužtenka: nuo vieno žinojimo girtuoklystė nesumažės. Reikia kovos, reikia ji vyti iš mūsų tarpo. Ir, ant nelaimės, tarpe Amerikos lietuvių kova su girtuoklyste dabar visiškai sumažėjo. Jau beveik nesigirdėti, kad tarp Amerikos lietuvių buvo Blaivininkų Susivienijimas; jau nesimato to Susivienijimo organo „*Šviesos*“; mūsų laikraščiai nieko neberašo apie girtuoklystę, nekovoja su mūsų žmonių tvirtintais — šnapso ir alaus pardavinėtojais; mūsų kalbėtojai ir prelegentai liovėsi sakę prakalbas apie girtavimo kenksmingumą... Delko?

Blaivininkų Susivienijimui ir jo organui apmirus, viešai jau niekas nebepasako žodžio prieš vartojimą alkoholio. Pirm poros metų vienas katalikiškas laikraštis („*Draugas*“) buvo paskelbęs karę karčiamoms, bet vos keli karčiamninkai pagrasino su kumščia to laikraščio tuometiniam redaktoriui (kun. Kemėšiui) — karė ir užsibaigė, net neprasidėjus... Kalbėtojai, prelegentai ir laikraščiai — pamiršo mūsų liaudies kultūrinimą, jos švietimą, jos vedimą iš karčiamos, nesa-

visas savo spėkas pašventė partijų ginčams, pasišventė didelėms pragaištingoms pjovynėms! Kur to viso galas — nei dievai nežino...

o o o

„Ką reiškia saliuonas?“ Į tą klausimą pamokslininkas Billy Sunday atsako šitaip:

„Saliuonas yra tai kruva visokių žiaurumų. Jis yra blogesnis už karę ir marą. Tai yra prasižengimų prasižengimas. Tai yra tėvas prasižengimų ir motina nuodėmių. Tai yra didelis šalies vargo ir prasižengimų šaltinis. Įsteigimas tokios įsikunijusios pragaro bjaurybės yra bjauriausia, žemiausia ir prakeiktu dalyku... Niekas negali su tuo susilyginti.

„Illinois valstija 1908 m. paskyrė 6 milijonus dolarių užlaikymui tos valstijos bepročių, — gi degtinė yra pirmutinė beprotystės priežastis... Panaikinkit saliuonus ir nebereiks beprotnamių. Jie reikalingi yra delto, kad yra saliuonai, kurie pagimdo vargą, pripildo kalėjimus ir pataisos namus!...“

Ir kiek baisiausių tragedijų girtuoklystė pagamina šeimynose — sunku ir apsaityti! Kiek ašarų pralieja blaiva moteris, jei jos vyras girtuokliauja ir, girtas budamas, rodo savo vaikeliams kuoblogiausių pavyzdžių! Kiek pažeminimo turi iškęsti blaivas vyras, jei jo moteris geria! Kiek gėdos turi pakelti inteligen-

tiški vaikai, jei jų tėvai girtuokliauja! Kiek žmonės sunaikina savo sunkiai uždirbtų skatikų, savo ir taip jau sunaikintos sunkiame darbe sveikatos! O kiek mūsų šeimynų pajra dėl girtuokliavimo!..

Štai ką pasako skaitlinės. New Yorke per metus prageriama 365 milijonai dolerių, arba po 1 milijoną dolerių kas diena!... O ką reiškia panaikinimas salionų, parodo pavyzdys iš miesto Kansas City, Kansas. 1905 m. ten buvo 250 salionų, 200 lošimų namų (gambling houses) ir 60 paleistuvystės namų; tuose pat metuose, 1 d. liepos, ten uždaryta visos tos „istaigos,” — labiausiai to reikalavo kulturingi ateiviai iš Vokietijos, Švedijos ir Norvegijos, apsigyvenę tame mieste. Į metus laiko tikrai viename banke depozitai pasidaugino ant 1 mil. 700 tūkst. dolerių, — iš depozitorių 72 nuosimčiai buvo tokių, kurie niekada pirma nebuvo turėję skatiko susitaupę... Tas parodo, kaip pakilo žmonių gerbuvys po tam, kaip panaikinta salionai. Kuomet Kansas'e buvo salionai, tai miestas turėjo pristatyti prie kalėjimo dar vieną budinką; gi panaikinus salionus, kalėjimo duris liko atdaros: nebebuvo ką beuždarinėti į kalėjimą!... Mokyklose taip daug pribuvo naujų mokinių, kad miestas tuojaus turėjo paimti visą būrį naujų mokytojų; mat, pirma to nepilnamečiai vaikai budavo verčiami dirbti, nesa girtuoklis tėvas negalėdavo išmaitinti savo šeimynos. Uždarius salionus, visas miesto gyvenimas pagerėjo, — *pagerėtų ir mūsų gyvenimas, jei iš jo išvytume alkoholį!* Tad vykime jį!

Amerikoje dabar sustabdyta išdirbinėjimas degtinės, bet gėrimų vis-viena bus; bus alus, bus importuotos degtinės, ir vi-

sa tai apsieis daug brangiau, negu ikišiol buvo; taigi girtuokliavimas neš, dar didesnę skurdą į darbininkų šeimynas.

o o o

Lietuvės Moters! Kovokite su savo priešu alkoholiu. Jūs turite daug priemonių tai kovai. Supraskite, kad alkoholiniai gėrimai yra didžiausias Jūsų priešas, jūsų laimės ardytojas ir jūsų vaikelių ateities griovėjas. Pasiimkite sau už taisyklę, kad jūsų namuose, ant jūsų stalo niekada nepasirodytų degtinės, borka ar alaus „dinerkė.” Boikotuokite įvairių kluubų ir draugijų rengiamus išvažiavimus ir balius su svaiginančiais gėrimais, — tuo gi tarpu visomis pajiegomis remkite tas pramogas, kur tų gėrimų nėra. Priimdamos taip vadinamuosius „burdingierius,” pirmučiausiai klauskite, ar jie yra blaivūs, ir girtaujančių neįsileiskite po savo pastogę, — nesa tokie jaunikaičiai, kurie girtauja, yra nedori; jie yra neteisingi, jie griauja mūsų šeimynas, tad vengkite tokių! Savo vyrus drauskite nuo lankymo salionų, nuo kluubų, kurie užlaiko „barus,” nuo vakarų su svaiginančiais gėrimais, lai jiems namučiai su šeimynėle buna brangesni už alkoholį, — tą jūs, moters, galite ir privalote padaryti!

Lietuvės-Moters, didžiausias jūsų priešas yra alkoholis, — kovokite su juo, kaip galėdamos. Toki kova yra prakilniausi, svarbiausi ir turi gražiausią tikslą, butent: auklėjimą sveikos naujos gentkartės, pakėlimą mūsų gerbuvio, apvalymą mūsų vardo akyse svetimtaučių, kurie dabar, rašydami apie mus, ne kartą pasako, kad prasiplatinusi tarp mūsų girtuoklystė prilygina mus prie nusigėrusių „kacapų”...

IŠ MOTERŲ GYVENIMO

— Rašo P. JURGELIUTĖ —

SUFRAGISTĖS KALĖJIME.

UŽ demonstracijas priešais Baltąjį Namą Washingtonė, 17 sufragisčių pasodinta į Coccoquan kalėjimą 60-čiai dienų. Kalėjime jų gyvenimas yra neapsakomai baisus. Valgyje net rasta kirmėlių...

Šešios moters yra nuolatos laikomos prie sunkių darbų ir jau pabaigė visą mėnesį savo bausmės kalėjime.

Sufragisčių užsispyrimas kovoje už balsavimo teises yra taip didelis, kad jos nesiliauja pikėtavusios prie prezidento namų nežiurint to, kad už tokį pikėtavimą yra suimamos ir pasmerkiamos kalėjimui. Vienas sodina kalėjiman, o kitos užima suimtųjų vietas ir taip nuolatos dedasi be pertraukimo.

Ar tokia moterų-sufragisčių kova už balsavimo teises yra gera? Į tą klausimą ir jos pačios ne vienodai atsako. New York'o valstijos „Woman Suffrage Party“ turinti 1.000.000 narių, neseniai pasmerkė moterų pikėtavimą prie Baltojo Namų, kaip nereikalingą ir nepraktišką budą kovojimui už lygias tiesas.

Lapkričio mėn. New Yorke bus referendumas moterų balsavimo klausime, ir tikimasi, kad šį metų moters turės laimėti ir legališku budu — be „pikėtavimo“ ir be „triukšmo.“

NESENAI girdėjome, kad aštuoniolika moterų, pikėtuojančių prie Baltojo Namų Washingtonė, buvo suareštuotos už demonstraciją, kuria reikalavo moterims balsavimo teisių. Teismas jas nu teisė užmokėti bausmę arba atsėdėti po 60 dienų kalėjime. Visos nuėjo į kalėjimą. Visų jų vyrai—tai įtekmingi Amerikos politikieriai ir kapitalistai. Jiems

užtarus už jas, prezidentas Wilson dovanojo joms bausmę ir įsakė paleisti jas iš kalėjimo.

Sufragistės, protestuodamos prieš teismo nuosprendį ir prieš prezidento paskelbtą joms bausmės dovanojimą-pardoną, paskelbė laikraščiuose *Susan B. Anthony* surašytą planą priedo prie Suv. Valstijų konstitucijos. Priede sakoma, kad balsavimo teisė turi būti visiems vienoda, neatsižvelgiant į lytį. Priedas, paduotas Kongresui, tur būti nebus svarstomas delto, kad pikėtavimas esą išipyko Washingtono valdžiai. Prie progos paduodama ir istorija minėtojo konstitucijos priedo, kurią čia keliais žodžiais pakartojame.

Priedo prie konstitucijos formą parashė Susan B. Anthony 1875 metuose. 1878 m., sausio 10 d., A. A. Sargent įnešė jį į Senatą, kurs pavedė tam tikrai komisijai. Komisija svarstė jį ikišiol 11 kartų; 8 kartus didžiama komisijos narių rekomendavo priimti tą priedą. Atstovų Bute jis buvo svarstoma 7 kartus, prielanki jam didžiama buvo 3 kartus. Bal-suota sulig to priedo Senate 2 kartu ir Atstovų Bute 1 kartą, bet neperėjo. Dabar jį vėl padavė Senatui — senatoriai *Thompson, Owen, Jones ir Shafroth*, 4 d. balandžio, 1917 m., ir jį svarsto Moterų Balsavimo Komisija; į Atstovų Butą įnešė 2 d. balandžio, 1917 m., atstovai *Baker, Miss Rankin, Mondell, Keating* ir *Hayden*.

Apie suareštavimą moterų pikėtninkių sufragisčių org. *Suffragist*, maž-daug, šitaip rašo.

„... Valdžia privedė šalį prie karės, ir dabar pasinaudoja proga namines reformas paženklininti išdavystės antspauda.

„... Sufragistės-pikėtininkės paskelbė

aiškų atsišaukimą į Amerikos gyventojus. Amerikos moteris karės metu pareikalavo sau liuosybės...”

Prie to viso dar, sufragistės, per savo viršininkę *Mary F. Windsor*, pasiuntė prezidentui Wilsonui sekančio turinio telegramą:

”Atleidimas bausmės toms, kurios niekuo neprisizengė, nėra tai tinkamu pildymu tamstos pareigų sulig demokratijos. Kongresas privalo tuojaus priimti prie konstitucijos priedą, pripažįstantį balsavimo teises 20.000.000 moterų. Jūsų įtekmės užtenka perleidimui priedo. Taigi atsakomybė už trukdymą ir skriaudas sulig moterų guli ant jūsų pečių. Meldžiame, tuojaus veikite ir nors kartą bukite ištikimas savo žodžiams...”

Tik reikia abejoti, kad Kongresas ką nors veiktų akyvaizdoje tų sumišimų, ko-

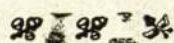
kie sukeliamo dėl pikėtavimo ir dėl areštavimo pačių pikėtninkių.

MOTERIS KONGRESE.

VIENINTĖLĖ ir pirmutinė moteris S.

Valstijų kongrese yra Jeannette Rankin iš Montana valstijos — ir ji, budama kongrese, jau nekartą parodė, kad jai rūpi ne kapitalistų kliasos interesus ginti, bet darbininkų reikalai. Kuomet kongresas balsavo, ar apskelbti Vokietijai karę, ar ne, Jeanette Rankin pirmutinė pasakė *ne*. Ji tą savo pasakymą motyvavo tuomi, kad karės atneša žmonijai didžiausias nelaimės, skurdą ir vargą.

Nesenai ji darė svarbius tyrinėjimus darbo išlygų valdžios spaustuvėse, kur spausdinama popieriniai pinigai (banknotai), įvairūs dokumentai, stampos ir tt. Jos tyrinėjimai parodė, kad toje valdžios įstaigoje moters-darbininkės dirba nepaprastai ilgas valandas.

DEŠIMTS PRISAKYMŲ MOTINOMS KUDIKIO SVEIKATOS UŽLAIKYMU

— Rašo ONA —

ATSIŽVELGUS į skaičių mirčių nuo taip vadinamos vasarinės ligos bei viduriavimo, pasirodo, kad, apskritai imant, žmonės mažai atidžios į tai atkreipia. Tikrai kuomet kūdikiai miršta tukstančiais, kaip pernai nuo vaikų stabo ligos, iškyla panika ir baimė.

Pagal Sveikatos Departmentų pranešimus pasirodo, kad pernai nuo vasarinės ligos ir viduriavimo pasimirė 1.900 kūdikių žemiaus dviejų metų amžiaus, o bėgyje dešimts metų išmirė 20.000 kūdikių. Kadangi kūdikius galima išgelbėti nuo tokios ligos, tad čion paduodu

motinoms Sveikatos Skyriaus prirengtus dešimtį prisakymų apsaugojimui kūdikio nuo ligos ir mirties:

1. — Kūdikis reikia maitinti motinos pienu, nes tatai yra tikras kūdikiui gamtos maistas.

2. — Maitink kūdikį reguliariškai ir ne tankiau, kaip kartą į tris valandas, — tokiu būdu jo virinimas bus geras.

3. — Kambaryje, kur kūdikis miega, laikyk langus atdarus, kad kūdikis gautų ganėtinai tyro oro.

4. — Dieną duok kūdikiui miegoti ant lauko, kad jis gautų dar daugiau tyro oro.

5. — Vartok tinklesius durims ir lan-

gams ir kūdikio miegavietę apsaugok su gaza, kad musės kūdikio nekandžiotų; taipgi dabok, kad musės neprieitų prie teikiamo kūdikiui maisto.

6. — Maudyk kūdikį kasdien, — jei oras labai šiltas, tai ir kelis sykius į dieną; kūdikis turi būti užlaikomas švariai ir vėsiai.

7. — Nevystyk kūdikio ir nevartok ankštų drapanėlių. Kūdikio drapanėlės privalo būti lengvos, liuosos ir minkštos, idant kūdikis galėtų judėti ir mankštintis,

ties, — jis sparčiai augs.

8. — Kūdikio nekutenk, nekilnok į orą, nešokink ant kelio pasisodinus, nes tokis elgimos vien nusilpnina kūdikio nervus.

9. — Kūdikis reikia guldyti anksti iš vakaro, kad užtektinai išsimiegotų.

10. — Neduok kūdikiui jokių patentuotų gyduolių, „raminančių lašų“ arba kitokių kenksmingų vaistų be daktaro patarimo, nes gali tuomi kūdikį užnuodyti arba ir numarinti.

KĄ REIŠKIA 1c. UŽ SVARĄ

NEW YORKE už 1 kvortą pieno jau reikia mokėti 14 centų, vienu centu brangiau, negu pirm kelių dienų ir 5 centais brangiau, negu 1916 m. „World“, sakydamas, kad kompanijos nuo krautuvninkų imo 12½c. už kvortą, paduoda sekantį apskaitliavimą:

„Kompanijos, pakeldamos 1c. už kvortą pieno, užkrauna ant N. Yorko gyventojų naują mokestį, po \$20.000 į dieną. Tas sudaro \$7.300.000 per metus.

„Pirmas pieno čienios pakėlimas buvo spalio mėnesyje, 1916 m., kuomet nuo 9c. pakelta iki 10c. už kvortą ir pridėta \$20.000 prie kasdieninės New Yorko žmonių rokundos.

„Antru kartu pakelta vasario mėnes., 1917 m., iki 11c. už kvortą, pridėdant vėl \$20.000 į dieną.

„Per tuos keturis kartus kompanijos pakėlė 3½c. ant kvortos, arba \$75.000 į dieną, — \$490.000 į savaitę, — \$25.900.000 į metus.”

KELIOS PASTABOS APIE MANDAGUMĄ

— Rašo ONA —

YRA patarlė, kuri mums sako: „Iš jų darbų pažinsite juos,” bet kodel šios patarlės nepakeisti, kad ji skambėtų, maž-daug, sekančiai: „iš jų pasielgimo prie stalo — gali spręsti apie jų išauklėjimą.” Prisižiūrėjęs, kaip žmogus elgiasi prie stalo arba valgydamas, gan greitai pamatai trukumą jo mandagumo arba stoką išauklėjimo. Kartais toks „pra-

sižengimas” yra menkas, tačiau prasižengimas lieka prasižengimu ir neretai toks prasižengimas papildomas vien delei nepaisymo.

Vienas paprasčiausių tokių prasižengimų yra tai užsigulimas ant stalo, kur reikėtų sėdėti tiesiai — krutinė turi būti laikoma nors aštuonis colius nuo stalo.

Ar pasitaikė užtėmyti vyrai arba moterį su ištiesta serveta per visą krutinę?

Ar ne juokingai išrodo? Taip nedarykite. Reikia serveta išskleisti ir uždėti ant kelio. Pavalgęs, servetos nesulankstyk, nes niekas kitas jos nevertos, kol ji nebus išskalbta, — padėk ją šale torielkos nesulankstyta.

Nelaikyk peilio ir šakutės rankose, lyg pavojaus signalą; paduodant torielką papildymui, šakutę su peiliu uždėk ant torielkos, su rankenukėmis ant torielkos krašto. Valgyk su šakute; niekuomet nekišk peilio į burną. Peilis vartojama vien maisto supjaustymui, o ne tam, kad su juo lupas badyti.

Visokie maistai, kaip žuvis, mėsa, daržovės, saločiai, oysteriai, vėžiai, ledai ir tt. reikia valgyti su šakute.

Palaikymui sveikatos ir savo kiltingumo valgyk iš lėto ir tykiai. Kuomet pamatai žmogų skubiai valgant su prikimšta burna; kuomet išgirsti šakutę arba stiklą atsimušant į valgančiojo dantis, buk užtikrintas, kad jo apsiėjime truksta mandagumo.

Kas nepažįsta tokio žmogaus, kurs, valgydamas zupę, gali žiurkes išbaidyti? Esama net ir tokių, kurie savo tokį trukumą teisina, sakydami:

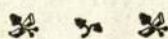
— Daug gardžiau valgyti, kuomet zupę šlerpi.

Tam pačiam žmogui gali būti „gardžiau,” tačiau reikia atsiminti, kad šale sėdinčiam jis savo tokiu apsiėjimu net ir apetitą gali sugadinti.

Jei iš druskinės nebira druska, su druskinė nedaužyk stalo, — juk stalas nėra kaltas.

Kam-kam, bet pavalgymui laiko kiekvienam turėtų užtekti, tad nesiskubink, o tuomi prigriebėsi virinimui, kurs yra reikalingas geros sveikatos palaikymui. Prie to, nekišk pirštų į torielką; jei nori sugaudyti paskutinį maisto trupinėlį nuo torielkos, tai su šmočiuku duonos užmauk jį ant šakutės — ne su pirštu.

Nors ne kiekvienas gali žinoti visas mandagumo taisykles, tačiau reikėtų nors tų prisilaikyti, su kuriomis esame apsipažinę.

AR IŠTYREI PATI SAVE?

Kas daugiausia užima tave? Ką padarai su liuosomis savo valandomis? Su kokiais žmonija nori būti daugiau draugijoj? Kokius lošimus daugiausiai mėgsti? Ar lošimai ir pasilinksminimai užžavi tave? Kas yra labiausiai užimančiu tau? Kame tavo gabumas ir įkvėpimas? Ar esi akyla nors kame? Ar užimanti yra aplink stovinti veikalai, žmonija ir sriovė gyvenimo? Ką kalbi apie savo drauges? Į kokias diskusijas eini su savo draugėmis? Ar tavo užsiėmimas tave užima ir yra pasekmingas? Ar siekiniai užsiėmi-

mo žavi tave? Ar tavo širdis greit plauka, jei ateina naujos idėjos, pagerinančios išlygas pastaro užsiėmimo? Kame yra tavo skonis? Ar tavo darbas užžavi tave? Ar mėgsti skaitymus? Ar klabinai savo įkvėpimą per kningas, laikraščius ar kitokių būdų? Ar turi pašaukimą savo pastarame darbe?

Del savo vien gerovės duok atsakymą į šiuos klausimus, kurie pasakys tau, kuom esi ir be abejonės pasakys ir kuom busi.

Daytono Lietuvaitė.

—Parašė A. B. STRIMAITIS. —

ŠIS PAVEIKSLĖLIS parodo, kaip jūros bangos vejasi viena kitą, daužosi, putoja. Nuo pat sutvėrimo pasaulio iki šiai dienai nė ant mažiausios valandėlės jos nesiliauja užusios. Jos — veiklios, neramos; jų ošimas pasklinda įvairiais garsais. O kuomet audra iškyla, — jos staugia, kaukia, daužosi, lyg pagalbos šaukiasi; tai vėl, rodos, savo rustybę rodo: pagavusios nekaltus jureivius į visas puses daužo, mēto, lyg keršydamos už savo neramumą.

Bangų veikimą galima prilyginti moters budui. Ne vienas vyras bandė aprašyti moters budą. Artistui-teplioriui niekuomet nenusiseka nupiešti gyvas jūros veikimas; taip pat ir geriausiam rašytojui, kad ir šimtus tukstančius tomų jis prirašytų, nepasiseks aprašyti tikrai gyvą, teisingą moters budą, jos veikimo paveikslą.

Kiek daug merginų ir moterų šiame pasaulyje, tiek daug įvairių būdų, — ant kuno subudavojimo, ant veido išvaizdos. Nerasime dviejų ypatų, tiek panašių, kad negalėtume vieną nuo kitos atskirti; taip pat bude — nerasi dviejų vienodų. Nežiurint, kaip vyras stengtusi pažinti moters budą ir bandytų jį apdaryti, — vis negali tai buti teisingas aprašymas. Jei norime sužinoti moters budą, turime melsti, kad pačios moters rašytų apie save, nes mes, vyrai, nesame kompetentiški.

Šis moterų mėnesinis priedas yra pa-

švestas vien moterų reikalams. Lai jos pačios jame užima vietą rašytojų. Intelligencių moterų ir merginų tarpe *Susivienijimo* narių turime užtektinai, kad ga-

lėtų užpildyti šio laikraščio špaltas brandžiais originaliais raštais, parašydamos bent po trumputėlį straipsnį vieną kartą į mėnesį. Bet mūsų moters, matyt, taip, kaip ir tos jūros bangos, audrų mėtomos į visas puses, — greičiau moka mums vyrams prikaišioti, buk mes pasisavinę moterų teises, surakinę jų mintis, laiką jas savo vergijoje. Gi joms gelbstint ir duodant progų iškilti, jos pačios nepasirupina skiepyti diegelį apšvietos į savo tamsesniųjų seserų širdis. Nesakau, jog visos taip miega. Žinau, — kada išleidome pirmą ir antrą numerius šio moterų priedo, tulos moters klausinėjo manęs, ar nebūtų galima išleisti dvigubai didesnio ir gražesnio moterų laikraščio, jei jos prisidėtų su darbu, sukeltų tarp savo seserų bent tris tukstančius kapitalo ant metų? Ta žinia mus labai nudžiugino. Žadėjome, kaip galėdami, jų užmanymą remti, o kad mūsų pažadėjimai nebūtų tušti — nuo trečio numerio padarėm žymų pagerinimą moterų priedo, parodydami jog mes rupinamės moterų reikalais ne mažiau už pačias moteris. Bet mūsų moterų bangą nusirito ir susikulė į stovinčią prie kranto uolą: netik tų trijų tukstančių kapitalo nei pradžios nesimato, bet ne viena moteris nepasiskyrė sau už tikslą praplatinti šį vienintėlį moterų bepartyvišką laikraštį... Ką-gi bekalbėti apie rašinėjimą straipsnių?

o o o

Moters! Ar jūs stebitės iš to, kad vyrai jus aprašinėja neteisingiausiais būdais per šimtmečius? Dar net prieš rašto išradimą vyrai moters paveikslus braižydavo ant uolos, perstatydavo ją neteisingai. Tik vėlesniuose amžiuose vyrai tapo sąžiningesni, dailininkai-teplioriai, skulptoriai — pradėjo rinkti gražiausius

gamtos subudavotas moteris sau už modelius.

Mes žinome, kad gamta apdovanojo moterį neramiu budu, kaip ir tą jūros bangą. Bet kodėl ji savo neramumu nesukelia tokios audros, kuri sunaikintų tamsybę, po kurios apsistojimu nušvistų padangė busiančioms kartoms?...

BISKIS APIE VALGIUS

— Rašo ONA —

Kiaušiniai su ryžiais ir tomatiniu sosu. — 4 kiaušiniai, 2 puoduku pomidorų (tomato), $\frac{1}{2}$ puoduko supjaustytų, šviežių grybų, 1 šaukštas miltų, 2 šaukštu riebalų — arba sviesto, 2 šaukštu žalių pipirų, 2 šaukštu indiškų pipirų (pimentos), 2 šaukštu supjaustyto cibulio, 2 šaukštuku druskos.

Cibulį pavirink riebaluose iki bus minkštas; supilk pomidorus ir virink per penkias minutes, po tam perspausk per sietą (rėtį); dabar sudėk į tą skystimą. indiškus pipirus, žalius pipirus, grybus ir druskos ir virink per 10 minučių. Miltus išmaišyk su šaltu vandeniu ir supilk į išvirintą sosą; paskui sosą supilk į kepamąjį bliudą. Atsargiai atidaryk kiaušinius, suleisk į sosą ir kepk pečiuje iki ganėtinai iškeps, pagal skonį. Po tam apdėk aplinkui su ryžiais.

Kiaušiniai a la-goldenrod. — 1 puodukas ryžių, 4 kietai išvirti kiaušiniai, 2 šaukštu sviesto, 2 šaukštu miltų, 1 puodukas pieno, 1 šaukštukas druskos, trupučiukas baltų pipirų ir paprikos.

Išplauk ryžius ir virink dvidešimtenkias minutes. Nusunk, išdžiovink (panašiai, kaip su bulvėm daroma) ir iš-

dėstytk ant plačios torielkos; apibarstytk ryžius su druska. Padaryk sosą iš sviesto, miltų ir pieno. Smulkiai sukapok kiaušinių baltymus ir įmaišyk į sosą. Po tam sosą užpilk ant ryžių. Kiaušinių trynius sutarkuok, paskui apiberk ryžius su tryniais, petruška ir paprika.

Kiaušiniai su kumpiu. — 4 šaukštai supjaustyto, rukyto kumpio (išvirinto), 4 kiaušiniai, 2 šaukštuku riebalų, 1 šaukštukas druskos, trupučiukas paprikos.

Ištepik molinį bliudą su riebalais ir ant dugno sudėk kumpį. Sumušik kiaušinius ir išleisk ant kumpio. Apiberk su druska ir pipirais. Įstatyk bliudą į šilną verdančio vandens, uždengik ir virink per penkias minutes arba ilgiau, jei nori, kad kiaušiniai būtų kietesni. Duok į stalą tuojaus.

Kiaušiniai su ryžiais ir špinakais. — Išvirink puoduką ryžių, nusunk ir sudėk viduje pusbliudžio; su šaukštu padaryk tiek duobelių, kiek turi kiaušinių padalinimui. Atsargiai išleisk kiaušinius paskirtose vietose ir apiberk druska ir pipirais pagal skonį. Aplinkui ryžius apdėk su išvirintais ir pritaistytais špinakais, paskui įdėk pusbliudį į pečių ir kepk iki kiaušiniai tinkamai iškeps.

VAIKŲ SKYRIUS

MILŽINIŠKA PLANETA JUPITERIS

— Paruošė K. S. KARPAVIČIUS. —

VYRIAUSIO Romėnų dievo Jupiterio vardu vadinama penktoji planeta Saulinėje Systemoje, didžiausi iš visų aštuonių planetų, einančių aplinkui saulę. Jupiteris yra penkis sykius toliau nuo saulės už mūsų žemę, arba 448.000.000 mylių atstu. Kanuolės kulkos greitumu lekiant, reiktų 50 metų pereiti kelią tarpe saulės ir Jupiterio; ekspresiniam traukiniui, kurs Mėnulį privažiuotų už šešių mėnesių laiko, kelyje reiktų sutrukti 950 metų, kolei privažiuotų iki Jupiterio.

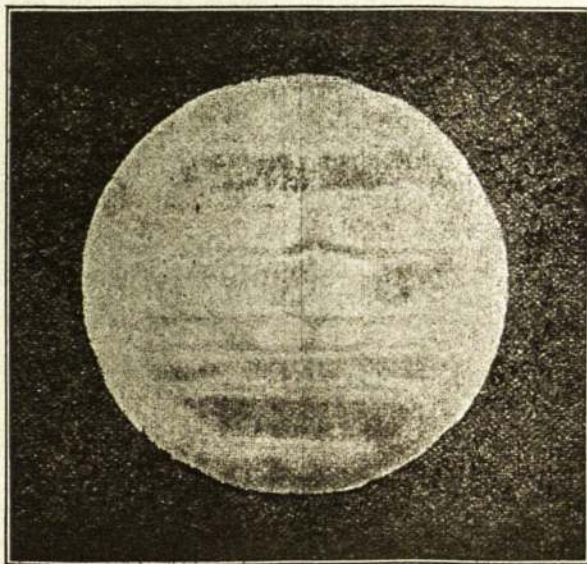
Laikas nuo laiko ši planeta buna dar toliau nuo žemės, — pasitolina iki 536.500.000 mylių. Tas atsitolinimas atsitinka, kaip ir kitų planetų. Jupiterio kelias irgi pailgas, tuo labiau dar prasitęsia, kuomet žemė buna vienoje saulės pusėje, o Jupiteris — priešingoje.

Arčiausia prie mūsų Jupiteris prieina 365.000.000 mylių, ir tuomet, visame skai-

stume, matomas beveik visą naktį.

Ši rudenį ir per žiemą Jupiterį galima matyti tekant tuoj po 10 val. vakare; ir taip jis užtekės kas vakaras keletu minučių anksčiau. Apie 2 val. nakties Jupiteris buna viršuje dangaus ir matosi pilname gražume. Jis dabar keliauja per *Tauro* (*Buliaus*) žvaigždyną ir stovi biskį į rytus nuo *Plejadų* grupos.

Jupiteris apeina kelionę aplinkui saulę į 11 metų ir 315 dienų, arba beveik į

Jupiteris.

12 metų syki: tokis yra Jupiterio metas. Taip, kas metai žemė, apėjusi sykį apie saulę, Jupiterį randa vienu metu daugiau paėjusi, arba atlikusi dvyliką dalį savo kelio. Syki į 11 metų ir 315 dienų žemė ir Jupiteris susieina lygiai toje pačioje vietoje, atstumoje 365.000.000 mylių, ir tada jų keliai vėl skiriasi.

Jupiteris didumu būtų kaip ir antra saulė: diametre yra 89.330 mylių per ekvatorių, arba tik apie 10 sykių mažesnis už saulę. Sudėjus visas likusias saulės planetas ant svarstyklių, jos svertų tris sykius mažiau už Jupiterį. Persistatykime Jupiterio ka-

muolį tuščią, ir kad jį užpildžius, reiktų vidurin sukišti 1.300 tokių planetų, kaip mūsų žemė! Garlaivis, apeinas apie žemės kamuolį į 35 dienas, apie Jupiterį keliautų ištisus metus.

Delei smarkaus sukimosi, Jupiteris per ekvatorių yra, kaip minėta augščiau, 89.330 mylių, bet nuo poliaus iki poliaus 5.600 mylių trumpesnis: taip yra išsiskėtęs į šonus. Jupiterio dienos labai trumpos: nors toks milžiniškas kamuolys, jis apsisuka apie savo ašį daug greičiau, negu žemė: ima vos 9 valandas ir 55 minutes. Jei taip būtų ant žemės, tai dienos ir naktis būtų tik po penketą valandų ilgio.

Saulė, matoma ant Jupiterio, yra penkis sykius mažesnė, negu mes ją matome, bet šviesos tenai gaunama net 27 sykius mažiau, negu ant žemės.

Tos planetos paviršius apsuptas karšta atmosfera, garais ir turi karštą temperatūrą. Žemė ant Jupiterio nėra kieta, kaip mūsų, bet tik besivystanti, ir iki prieis prie to laipsnio, kaip ant mūsų kamuolio, ims milijonus metų.

Ant Jupiterio pasikartoja amžinas lietus: paviršius vis dar karštas, oras apgultas tiršto vandens debesų, iš kurių puo-

la nuolatinis lietus ir maišosi su karštu dumbly, o iš ten vėl išgaruoja į orą.

Paviršius dar perkarštas, delei to neleidžia nupuolusiam vandeniui susibėgti į guolius ir susidaryti juroms.

Vienas ypatingas dalykas patėmyta ant tos didelės planetos — tai platus raudonas plėtmas, kurs pažymu ir paveikslėlyje. Tas plėtmas pirmu kartu patėmyta 1875 metais ir nuolat jis vis didėjo, kolei sudarė labai pažymų dalyką ant planetos paviršio. Apie jį buvo patėmyta smarkus oro sujudinimai, kaipo žymė nepaprasto karščio, verčiamosi į planetos viršų iš vidaus. Ši vieta Jupiterio paviršyje, gal buti, atsidariusi pavydale vulkano išsiveržimo, o medžiaga, išsimušusi iš vidaus, apgulė didelius aplinkinius plotus. Karštis, einas iš vidaus planetos, gal buti, praskleidė toje vietoje debesis, taip kad per tą skylę galima matyti visas tas plotas.

Jupiteris turi net 8 mėnulių, kurių kelis galima matyti su paprastais žiurnais, kiti neižiurimi be astronominių aparatų. Taip, matome, kad Jupiteris, kaip ir saulė, su aštuoniais palydovais, sudaro savo sistemą.

TYKŪS VAKARĖLIAI

Tylūs, tylūs vakarėliai,
Taip ramu ant lauko;
Šviesūs, rausvi debesėliai
Padangėse plauko.
Jau nutilo paukštužėliai,
Upės nebanguoja.
Mūsų broliai—bernužėliai

Dalgių nevaliuoja.
Mėlynakės—seserėlės
Gėlių prisiskynė;
Iš liudnujų ašarėlių
Vainikus nupynė.
Žvaigždės mirga, mėnuo šviečia
Pasilsėti šaukia.

“ANT DARIENO VIRŠUNĒS”

Antra Apysaka.

NUO to laika, kaip Balboa atrado Ramuji Vandenyną, praslinko 70 metų. Ir štai vieną dieną ant Darieno viršunės sustojo kitas drąsus laimės jieskotojas.

To žmogaus vardas buvo Francis Drake. Jis buvo plačiai pagarsėjęs, kaip drąsus jureivis. Jis buvo anglas ir dideliai nekenė Ispanijos ir ispanų. Kaip ir Balboa, jis aplankė Darieną, jieskodamas aukso; bet jis tikėjosi gausias aukso nuo tų, kuriuos vadino savo priešais — vadinasi, tikėjosi paimti iš jų per spėką.

Jis stovėjo prie atskardies, netoli nuo tos linijos kur dabar yra prakastas garsusis Panamos Kanalas. Žemai buvo gili dauba, ir per ją vingiavosi mulų takas. Tuo taku ispanai gabendavo per kalnus savo turtus prie Darieno uosto, kad sukrovus juos ant laivų ir išgabenus į Ispaniją. Arti nuo to tako, prisiglaudę prie uolų ir medžių, buvo kapitono Drake'o pasekėjai — keletas smarkių apsiginklavusių jureivių ir burys greitaکوju indionų su durtuvais ir buožėmis. Jie, rodos, ko tai laukė ties tuo taku: judėjo labai atsargiai ir laikė rankose ginklus, prisirengę pulti, kaip tik bus reikallas, — tuo-gi tarpu žiūrėjo į savo vadovą, užsilipusį ant uolos čiukuro.

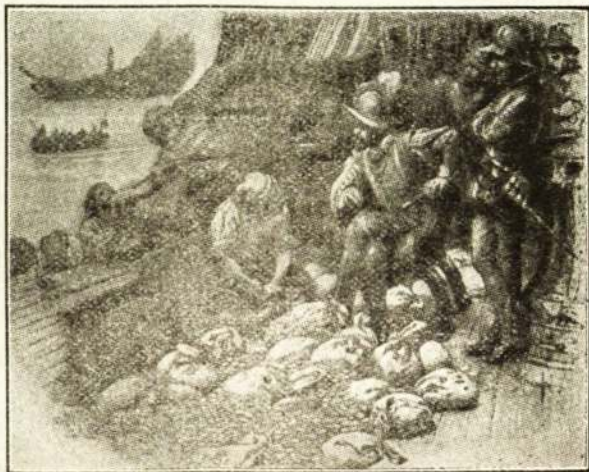
Drake, stovėdamas ant uolos, pamatė pakrantėje augštą ir labai išsišakojusį medį.

— Ak! — tarė jis sau: — geresnės dairymuisi vietos negalima ir norėti!

Nebuvo jam nieko lengvesnio, kaip išlipti į medį. Netrukus, jau stovėjo ant pat viršunės. Dairėsi ir gerėjosi reginio gražumu. Iš visų pusių buvo žaliomis giriomis apaugę kalnai. Tarp kalnų — plačios luomos, atkalnės, tankiai apaugu-

sios giriomis, milžiniškais medžiais, perpintais girių vynuogynais ir kitokiais augmenimis, per kuriuos dar jokio žmogaus koja nebuvo žengusi. Toli šiaurėje matėsi jura, kuria jis kiek vėliau plaukė; jis žinojo, kad kažkur, pakraštyje, tarp augmenų ir medžių, yra paslėptas nuo ispanų akių ir jo laivas, laukias jo sugrįžimo.

Bet jam nerupėjo reginiai šiaurėje. Jis atsigrįžo ir pažvelgė kiton linkmėn. Niekados ikišiol dar nebuvo matęs tokio reginio. Tenai, kaip ant delno, matėsi didelis vandenynas, galingasis Pacifikas, kurį atrado ispanas Balboa ir kurį nuo to laiko ispanai vadino savu.

„Už valandos po tam jie dalinosi tuos turtus.“

Vilnis krutėjo ir blizgėjo saulės spinduliuose taip pat, kaip ir anąmet Balboui; jis buvo, mat, pirmutinis anglas, apžiūrėjęs tą galingo vandenyno platybę. Tas vandenynas plėtėsi pietuosna ir vakaruosna iki susijungdavo ant horizonto su dangaus mėlyne. Drąsaus jureivio širdis sudrebėjo, prisižiūrėjus tam regimui; jis buvo, mat, pirmutinis anglas, apžiūrėjęs tą galingo vandenyno platybę.

Taip dairydamos, jis matė daugybę Ispanijos laivų, plaukiojančių apie Pa-

namos uostą ir gabenančių turtus iš Peru ir iš kitų šalių į Ispaniją, kad tenai dar labiau sutvirtinus Ispanijos karaliaus galybę. Drake apsiverkė. Suspauždė savo rankas dideliame pasiryžime. Greitai kvėpavo, jausdamas krutinėje neapykantą ispanų už tai, kad jie jau vadinosi viešpačiais pusės pasaulio.

Užmiršęs kur esąs, atsiklaupė tarp šakų ir meldėsi:

— Dieve! Pagelbėk man nužeminti ispanų puikybę, pagelbėk man iškelti ant jūrų Anglijos garbę! Prižadu pašvęsti visą savo laiką ir spėkas tam tikslui, ir nesudėsiu rankų, pakol neatvesiu Anglijos laivo ant šitų didžio vandenyno vilnių!

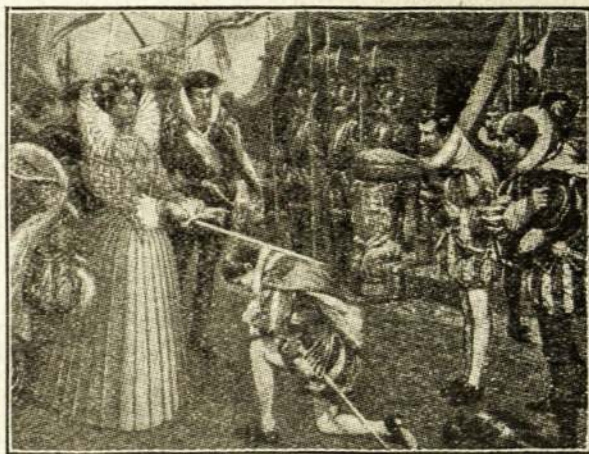
Jo žmonės pašaukė jį; nusileidęs nuo medžio, jis išgirdo varpelius žemai ant kalnėje. Visa eilė mulų, apkrautų aukso ir sidabru iš Peru kasyklų, ėjo šion pusėn. Jis ir jo draugai atėjo čia su tikslu suimti tą kruvą aukso ir sidabro—ir, štai, jau pasitaikė proga!

Už valandos po tam kapitonas Drake dalino tuos turtus tarpe savo draugų. To brangaus metalo čia buvo taip daug, kad jie negalėjo viso jo panešti ir buvo priversti dalį jo užkasti girioje į žemę.

Žinia apie užpuolimą ir apiplėšimą pasiekė Panamą ir kitus sąsiauros ispanų miestus, bet Drake jau buvo ant savo laivo dēnio. Baimė to drąsaus jureivio apibėgo visus pakraščių uostus, ir nuo tos dienos Ispanijos puikybė ir galybė pradėjo mažėti.

Dviem metam praslinkus, Drake išpildė savo prižadą ir atvedė Anglijos laivą

į galingąjį Ramųjį Vandenyną. Jis plaukiojo pakraščiais Čili (Chili) ir Peru. Paėmė Ispanijos miestus, užgrobė ispanų laivus su turtais ir įgąsdino visas Ispanijos provincijas. Paskui, prikroves savo laivą auksu, kiek tik buvo galima, pasuko vakaruosna ir nuplaukė Ramiųjų Vandenynu,—tai pirmas anglas drįso leisties tokion kelionėn. Jis plaukė vis vakarų ir vakarų linkui. Aplenkė Filipinų salas, pasiekė Spice salas, perplaukė Indijos Vandenyną, apsuko aplinkui visą Afriką ir, pagaliaus, laimingai

„Aš pati padarysiu jį raiteliu.“

sugrįžo į Angliją. Tai buvo begalo įstabi kelionė—pirmutinė anglo kelionė aplink pasaulį.

Anglijos karalienei Elzbietai labai patiko Drake'o kelionė ir, pamačiusi jį, sušuko:

— Nuo šio laiko jis tegul vadinasi Sir Francis Drake. Aš pati padarysiu jį raiteliu!

Nuo tų laikų pradėjo augti Anglijos galybė jurose.

MAŽAS DIDVYRIS

(*Tikras atsitikimas New Yorke, 29 d. rugpjūčio, 1917 m.*)

STEPUKAS Redding'utis — devynių metų amžiaus,—buvo labai drąsus ir visų draugų mylimas vaikas. Jis su tėveliai gyveno ant W. 28-tos gatvės, No. 368. Nesenai motina buvo nupirkusi jam naujas drapanėles, kurias ji laikė Stepuko vardodieniui.

Šiandien Stepukas užsimanė apsirengti naujais drabužiais ir prašė motinos:

— Mamyte,—jis sakė,—duok man naujas drapanėles! Aš taip noriu apsirengti ir pasirodyti draugams... Aš nesutepsiu jų, busiu atsargus...

Motina, kiek pamąsčiusi, atsakė:

— Jei prižadi nesuteršti, tai gali vilktis. Bet žiurėk man, Stepuk, nesimau dyk! Neužmiršk, ką sakau!

Stepukas prižadėjo. Apsivilko naujais drabužiais ir nubėgo pas draugus, prie priplaukos į paupį. Stepukas atsisėdo ant doko ir žiurėjo, kaip jo draugai maudėsi pakraštyje. Visi buvo linksmūs, rėkavo, kvatojo... Po valandėlės visi vaikai išlipo iš vandens ir ėmė rengties. Tik umai vienas jų, septynių metų vaikelis, įpuolė į vandenį, išgąstingai surikęs, ir dingo... Visi nutirpo, išsigandę.

— Aš jį išgelbėsiu! — sušuko Stepukas.

Jis šoko vandenin ir pasinērė, bet už valandėlės sugrižo su tuščiom rankom.

— Čia netikęs vanduo pasinērėjimui, —

pratarė į savo draugus. — Užsigavau galvą į akmenis. Bet aš jį visvien gausiu!

Ir vėl jis pasinērė. Šiuo kartu jis pasirodė iš vandens ir laikė ant savo rankelių aną įpuolusį į vandenį vaikelį. Greitai prišoko keletas suaugusių vyrų ir pagelbėjo Stepukui su jo draugu-skenduliu išeiti iš vandens. Stepukas, vos spėjęs apsidairyti, tuoj tekinas nubėgo namų linkui.

Per dvi valandi mažas didvyris sėdėjo prieš saulę ir džiovino sušlapintus savo drabužiukus. Drabužiai taip gražiai išdžiuvo, kad, Stepukui namo sugrįžus, motina nei nepastebėjo, jog Stepukas buvo vandenyje. Vakarienės Stepukas negalėjo valgyti,—jam begalo skaudėjo galvą ir sprandą, tik jis niekam nieko nesakė, bet, pagaliaus, turėjo atsigulti į lovą.

Apie 8 valandą vakare mažas didvyris pradėjo jau vaitoti ir neteko sąmonės. Pašaukta daktaras,—jis apžiūrėjo Stepuką, pakraipė, nuliudęs, galvą ir tyliai, raminančiu balsu, pasakė motinai:

— Nėra vilties,—tamstos sunus nusi-laužė sprandą... Gaila man jo ir tamstos...

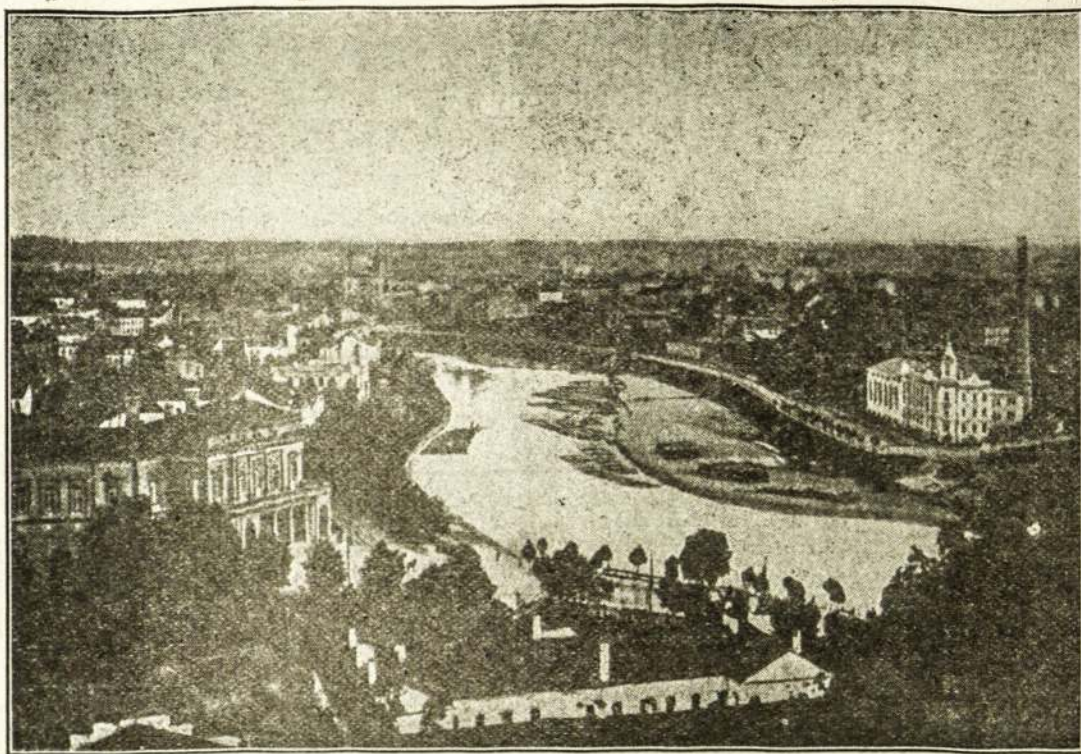
Už pusės valandos po tam mažas Stepukas pasimirė...

Jį pašarvojo jo naujais rubais ir palaidojo...

Stepukas buvo mažas, biednas vaikelis, bet jo dvasia buvo didi, prakilni. Jis pasielgė, gelbėdamas skęstantį savo draugą, kaip tikras didvyris.

MUSŲ KRAŠTAS

NĖRIES UPĖS IR VILNIAUS MIESTO REGINYS IŠ ANTKALNIO

Buki, mūsų krašte,
Buki laimingas,
Dievo žadėtas, —
Mūsų numylėtas,
Buki laimingas!

Mūsų broleliai
Vargso suspausti,
Raskit linksmybę,
Raskit ramybę,
Liaukit vaitoję!

Žaliosios rutos,
Baltos lelijos,
Su kuo dabinas
Skaisčios merginos —
Visad žydėkit!

Žaliosios girios,
Augštos siubonės
Amžių sodintos,
Saulės augintos,
Amžius žaliuokit!

Kaip mūsų didvyriai
Eidavo kovon
Stot už tėvynę,
Davėt nakvynę —
Duokit ir mūmis!

Spygliai — paklodė,
Šakos — antklodė,
Migdė sietynas —
Dainių kaimynas,
Aušrinė kėlė.

Lytus juos prausė,
Vėjas šukavo,
Girios poškėjo,
Žvėris penėjo,
Maistą šapavo.

Taigi ir šiandien
Pačios žaliuokit,
Šalį raminkit,
Meilę gaivinkit,
Skleiskit brolybę!

VAIKAS IR KNINGA

ALGIS buvo septynių metų berniukas.

Nieko daugiau jis neveikė, kaip tik bėginėjo po grinčią, po kiemą, po gatvę; dažnai prašydavo tėvo vesties jį į lauką, į girią, vežtis į miestą, pasekti pasaką. Pamatęs kokį daigtą, tuojau klausdavo: „Kas čia, tėtė? Kam to reikia? Iš kur tai?“ Mėgindavo kalbėti su daigtais.

Vieną dieną labai lijo ir Algis negalėjo išbėgti į lauką pasibėginėti. Prisibėginėjęs ir prisisiautęs po grinčią, jis atsisotojo pas langą ir žiūrėjo, kaip dideli lytaus lašai krito ant žolių ir lapų. Jis tarė: „Kaip būtų gerai, kad lytus prašnekėtų į mane ir papasakotų, iš kur jis yra, kaip jis pareina ir kur nueina?“ Bet lytus nieko kita nesakė, kaip tik „papt, papt!“ Algiui pasidarė nuobodu. Jis apsižvalgė aplink; ką čia dabar užėmus daryti? ir pamatė ant suolo brolio kningą, kurią tas buvo parsinešęs iš mokyklos. Jis pasiėmė ją ir tarė:

„Na, dabar, kningele, papasakok man apie ką tu žinai?“ ir ėmė vartyti kningelę ir žiurinėti paveikslėlius. Algis buvo pavargęs ir pradėjo snausti. Kningga iškrito jam iš rankų, o jis pats sukniubo ir užmigo.

Miega algis ir girdi per sapną, kaip kningelė sako jam:

— Jei nori, kad aš tau papasakočiau, ką aš žinau, tai tu išmok pirma mane skaityti!

— O apie ką tu papasakotum, jei aš tave išmokčiau skaityti? — užklausė Algis nudžiugęs, kad kningelė su juo šneka.

— O! aš tau papasakočiau apie daugelį daigtų: aš tau papasakočiau apie visą, kas tik yra apie tave, apie visus gyvus ir negyvus daigtus, apie laukus, girias, pievas, sodnus, medžius, paukščius, gėles.

Aš tau papasakočiau apie verdenes, a-

pie tekančias upes, apie plačią jūrą, apie laivus, kur po ją plauko, apie tolimas svetimas žemes, apie didelius miestus, augštus namus ir apie kitus daigtus, kurių tu niekad nesi matęs.

Aš tau papasakočiau apie mėlyną dangų viršuje mūsų, apie saulę, žvaigždes ir mėnulį, apie vėjus ir debesis, kurie atneša lytų!

Kniga valandėlei nutilo ir Algis tarė:

— Apie ką dar papasakotum man, gražioji kningele?

— Jei tu busi geras vaikelis, — tarė kninga, — tai aš tave nusivesiu į laimės ir džiaugsmo šalį!

— O ką tu man ten parodysi?

— Aš tau parodysiu daugelį gražių, gražių nebutų dalykų — aš tau parodysiu, kaip pupa augo, augo ir ligi dangaus užaugo ir kaip senis su sene lipo į dangų; aš tau parodysiu gerąją sesytę Elenutę ir Jonuką, kuris pavirto aviniuku, išgėręs vandenį iš aviniuko pėdos; apie našlaitę Sigutę, kurią norėjo pikta pamotė sudeginti žarijų duobėje; aš tau parodysiu Eglę—žalčią karalienę, kurios vienas sunus virto ąžuolu, antras—uosiu, o duktė—drebule. Ir daugelį, daugelį kitų puikių, nepaprastų daigtų aš tau parodysiu, tik tu išmok mane skaityti! Jei mane neišmoksi—aš nenuvesiu tave į tą laimės ir džiaugsmo šalį ir nepapasakosiu apie visus daigtus!

— O, aš mokysiuos dabar ir butinai išmoksiu! — tarė per sapną Algis, šypsodamasis iš džiaugsmo, išgirdęs tokių gražių dalykų.

Tuo tarpu atėjo motina ir prikėlė Algį vakarienės. Algis atidarė akis, pamatė motiną, apsikabino ją ir tarė:

— Mamyte! aš sapnavau, kad su manim kalbėjosi kningelė — ji man daug, daug dailių dalykų ketino papasakoti,

kaip aš ją išmoksiu skaityti. Delto aš noriu pradėti mokytis!

Motina nuvedė Algį į mokyklą ir jis greitai laiku išmoko skaityti. Dabar jis jau neklausė daugiau: "Kas čia, iš kur

tas, kam tas"—jis dabar prašė kninkelės, kur būtų parašyta apie tai, ko jis nežino. Jam duodama kninkelę ir jis su jomis nekartą jau yra buvęs laimės ir džiaugsmo šalyje.

"AŠ TAI ŽINAU"

TANKIAI susitinkama 'Aš-Tai-Žinau' žmogų. Jei nori jam ką papasakoti, jis pertraukia kalbą:

— *Aš žinau — nereik man apie tai pasakoti — aš žinau...*

Ne visada yra jis apakintas tokiu savo žinojimu, bet tankiai, vos tik tai kam pradėjus ką sakyti, supratęs apie ką kalbi, jau sakosi žinąs ir pertraukia paaiškinimus.

Taip tokis Raulas Protin-gasis žengia gyvenimo keliu, viską atsivaizdindamas klaidingai, persitinkrines, jog viską ir apie viską gerai žinąs.

Geriausia yra laikytis "aš nežinau — kas tai būtų" budo.

Nuėjęs pas naują mokyto-

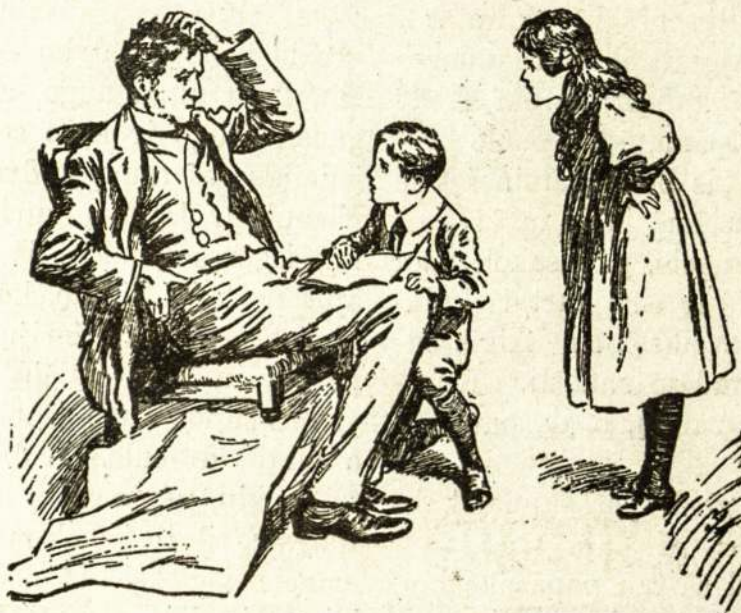
ją, ar pradedi pasakoties, viską žinąs? Ne. Bet mokytojui neima daug laiko iš-tirt, kur tu tikęs, ir jis padeda tave į tau tinkamą vietą.

Iš kitos pusės, tie "Aš-Žinau" žmonės daug ko pražiopso, ką galėtų išmokti. Mat, tie, ką norėjo papasakoti ar paaiš-

kinti, girdėdami užkirtimą — "aš tai žinau," nesiima kalbėti toliau, manydami, kad išties jie žino.

Kaip nemanytum žinąs, bet visados užsimokės laikyti lupas užspaudus ir klausyti, ką kitas tau apie tai pasakoja.

Nors savo supratimu manai žinąs viską gerai, bet juk yra tokių, kurie tikrai žino.

Vaikai, girdėdami didelių pasigyrimus, būk jie viską žiną, tankiai klausia didelių paaiškinimo apie kaikuriuos dalykus iš knygų.

Bet tankiai net senam žmogui reikia pasimokinti nuo vaiko.

MOTERS, ŠVIESKITĖS!

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Kningyne

GAUNAMOS KNINGOS — SKAITYKITE JAS

AMERIKA, 288 pusl.,	75c.
AUDRA RUSIJOJE, 56 pusl.,	20c.
ANDERSONO PASAKOS, 82 pusl.,	20c.
DAKTARAS IŠ PRIEVARTOS (Komedija)	20c.
KAIP GYVANA: Latviai, Suomia, Anglai,	20c.
KAIP BULGARAI INGIJO LAISVĖ (I),	20c.
KAIP BULGARAI INGIJO LAISVĖ (II)	20c.
KAS IŠ KUR PAREINA, 64 pusl.,	20c.
KELIONĖ Į ŠIDLAVĄ, 48 pusl.,	15c.
KONRADAS VALENRODAS (Poema), 24 p.	15c.
KRAŽIŲ SKERDYNĖ, 77 pusl.	15c.
KUN. A. BURBA, 29 pusl.	20c.
LIETUVIŠKA CHRESTOMATIJA, 180 psl.	40c.
LIETUVIŲ TAUTOS KLAUSIMAS	
EUROPINĖS KARĖS METU, 102 pusl.	35c.
NAUJAS BUDAS Išmokyti Rašyti, 24 pusl. ..	10c.
NUO DEGTINĖS (Komedija), 19 pusl.	10c.
PADĖJIMAS LIETUVIŲ TAUTOS RUSŲ	
VIEŠPATIJOJE (Rusų kalba), 128 pusl.	1.00
PASNINKAI LIETUVOJE, 16 pusl.,	5c.
PERSPĖJIMAS Apie Šventą Tikėjimą, 63 p.	10c.
PRAŽUVO (Vaizdelis iš gyvenimo), 16 pusl.	10c.
ŠVINTANT (Apysaka iš Bulgarų atgijimo),	25c.
TRACHOMA, Prie Šviesos, 100 pusl.	20c.
"TĖVYNĖS" Kompletai 1909-1910-1911. po	1.00

Raškalaudami knigų, parašykite aiškiai knigos vardą.

Pingus geriausiai siųsti per pašto Money

Orderį, paprastame laiške, užadresuojant:

A. B. STRIMAITIS

307 WEST 30th STREET
NEW YORK CITY

AIŠOPO PASAKOS

AIŠOPO PASAKOS — tai vienintelis tos rūšies veikalas lietuvių kalboje ir naudinga kiekvienam turėti. Kninga 36 puslapių, su 110 gražių paveikslų, 301 pasakų ir paaiškinimų. Tinkanti pamokiniams seniems, jauniems, o ypatingai mažiems.

Motinos, nupirkdamos šią knygą savo vaikeliams, niekad nesigailės, nes vaikai mėgsta tokius skaitymus, ypač kad kiekvienai pasakai yra pritaikintas ir paveikslėlis.

AIŠOPO PASAKOS yra svarbios ne tik savo gražumu, bet ir labai rimta prasme: kiekviename atsitikime, kiekvienam žmogui, kiekvienai ydai rasi prilyginimus ir galiausiai pamokinius. Tai neišsamišamas šaltinis; iš jų galima panaudoti sakinius viešuose susirinkimuose ir draugiškuose pasikalbėjimuose.

KAINA SU PRISIUNTIMU 1
NAMUS — \$1.25

IŠSKYRUS

AIŠOPO PASAKAS ir 'APŠVIETĄ'
VISAS KITAS KNINGAS SLA.
NARIAI GAUNA UŽ PUSĘ
PAŽYMĖTOS KAINOS

RENGKITĖS

PRIE

APDRAUDOS

ir **SVEIKATOS**

SAVAITĖS

SPALIŲ 21-28 dd. 1917 M.

Paaškinimus rasite organe

LIETUVOJE EUROPOS KARES METU

Kninga nušviečia tikrą karės padėjimą, kaip lietuviai pabėgo į plačią Rusiją, palikdami savo ukus, kuomet vokiečiai užėjo. Kninga 92 puslapių, su 12 didelėlių puikių paveikslų, paimtų iš pačių atsitikimų su pabėgėliais. Kainuoja tik 50c. su prisiuntimu.

A. B. STRIMAITIS
307 W. 30th Street, New York City

Tananesičia

LIGONIO ŠEIMYNOS PADĖJIMAS, JEI JISAI NEPRIGULI PRIE SUSIVIENIJIMO L. A.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE 1886 METAIS

Kapitalas 1 Sausio, 1917, \$145.000
Pomirtinių išmokėjo \$92.715
Ligoje pašalpų \$52.813

Moka pomirtinių \$150, \$300, \$600
ir \$1.000. Moka ligoje pašalpos—
\$6.00 \$9.00 ir \$12.00 i savaitę.

ŠELPIA Našles, Našlaičius, Moksleivius, Politiškus Kankinius, Imigrantus ir remia visus prakilnius lietuvių tautiškus ir kulturiškus reikalus.

ŽMONIŲ apšvietai leidžia savaitraštį „TĖVYNĖ“ su iliustruotu mėnesiniu priedu Moterims ir Vaikams, ir nariai tą gauna dovanai. Leidžia kningas, kurias nariams duodama už pusę kainos.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE yra seniausia, didžiausi ir tvirčiausia apdraudos, pašalpos ir kultūros organizacija. Kuopos yra visuose miestuose. Norėdamas prisirašyti, kreipkis prie vietinės kuopos, arba norėdamas platesnių informacijų, rašyk pas Centro Sekretorių, šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS

307 WEST 30TH STREET, NEW YORK CITY